

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ประชาชนมีการรับรู้และเข้าถึงสิทธิมนุษยชน และสิทธิ
ตามกฎหมายที่อำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จัดทำโดย นายณัฐพล ด่านจิตรตรง
รหัส 9761

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ประชาชนมีการรับรู้และเข้าถึงสิทธิมนุษยชน และสิทธิตามกฎหมาย
ที่อำนวยความสะดวกอย่างเป็นธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จัดทำโดย นายณัฐพล ตำนจิตรตรง
รหัส 9761

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ.....

(นางปัทมา เขียววิศิษฏ์สกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(นายเชิดศักดิ์ สันติวรฤทธิ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(นายอารักษ์ พรหมณี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง ประชาชนมีการรับรู้และเข้าถึงสิทธิมนุษยชน และสิทธิตามกฎหมายที่อำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ของ นายณัฐพล ต้านจิตรตรง ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่นที่ 97 ประจำปี พ.ศ. 2566 สำหรับการศึกษาในครั้งนี้เห็นว่า กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีภารกิจความรับผิดชอบที่มีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นงานด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และด้านการสร้างหลักประกันสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีความมุ่งหมายในการที่จะลดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ เพื่อขับเคลื่อนงานไปสู่ประชาชนในทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แต่ก็ยังพบว่าประชาชนยังคงไม่รู้ ไม่เข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยา หรือแม้มีความเข้าใจในสิทธิต่างๆ แต่การประสานติดต่อก็ยังไม่มีประสิทธิภาพมากนัก โดยปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนยังคงมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นในทุกๆปี

จึงเห็นได้ว่าหากมีการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชน และกฎหมายต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะส่งผลทำให้ประชาชนได้รู้ถึงสิทธิของตนและใช้สิทธิต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตระหนักถึงสิทธิของตนเอง และไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถสร้างสังคมแห่งการเคารพสิทธิ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม จึงเสนอประเด็นเชิงนโยบายโดยการ “ส่งเสริมให้ประชาชนมีการรับรู้และเข้าถึงสิทธิมนุษยชน และสิทธิตามกฎหมายที่อำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ภายใต้กลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จมีสาระสำคัญ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างการรับรู้และการเข้าถึงแผนชาติและกฎหมาย

แนวทางที่ 1 มีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อส่งเสริมให้ความรู้และเข้าถึงสิทธิต่างๆ

มีระเบียบ หรือมีคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ / มีระเบียบ หรือประกาศของกระทรวงยุติธรรม และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานทางปกครอง สภานายความ ฯลฯ เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

แนวทางที่ 2 พัฒนาหลักสูตรความรู้

กำหนดหลักสูตรอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของกรม / พัฒนาหลักสูตรของสถาบันพัฒนาสิทธิมนุษยชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ให้มีหลักสูตรอบรมเพิ่มเติม และกำหนดให้มีหลักสูตรสิทธิมนุษยชน บรรจุอยู่ในการอบรมหลักสูตรต่างๆของแต่หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

แนวทางที่ 3 พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ และระบบเทคโนโลยี

พัฒนาระบบสารสนเทศของกรม / สร้างการรับรู้แผนชาติ ทั้ง 2 ฉบับ และกฎหมายการคุ้มครองช่วยเหลือ ทั้ง 3 ฉบับ ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย / สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะ เช่น เด็ก สตรี และสนับสนุนให้หน่วยงานระดับจังหวัด มีสื่อประชาสัมพันธ์แผนชาติทั้ง 2 ฉบับ และกฎหมายที่ให้การคุ้มครองช่วยเหลืออีก 3 ฉบับ

กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับมาตรฐานงานด้านสิทธิมนุษยชน

แนวทางที่ 1 สร้างมาตรฐานการติดตามประเมินผล โดยให้แต่ละหน่วยงาน มอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามประเมินผล

แนวทางที่ 2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้วยการให้ภาคีเครือข่าย อาทิ หน่วยงาน MOU เครือข่ายวิทยากร ล่าม โดยเพิ่มเติมความรู้และเฝ้าระวังติดตามทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล

แนวทางที่ 3 ผลักดันและยกระดับหน่วยงาน

ให้หน่วยงานในระดับจังหวัดที่โดดเด่น ให้ได้รับรางวัลดีเด่นระดับจังหวัด /สร้างศูนย์ใกล้เคียงภาคประชาชนให้ครอบคลุมทุกตำบล รวมถึงสนับสนุนการอบรมผู้ใกล้เคียงให้มากขึ้น และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ออกระเบียบ/ประกาศ ให้พนักงานสอบสวนต้องแจ้งผลการตรวจสอบคดีผู้เสียหาย

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

แนวทางที่ 1 พัฒนากฎหมายการช่วยเหลือ คຸ້ມครอง และเยียวยา

แก้ไขกฎหมายหรือกฎกระทรวง เพื่อกำหนดยอดเงินการจ่ายเงินเยียวยาแก่ผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญา /เพิ่มเติมระยะเวลาการใช้สิทธิยื่นคำขอให้มากกว่า 1 ปี ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 /เพิ่มเติมฐานความผิดทางอาญาให้สามารถใกล้เคียงข้อพิพาทเพิ่มเติมได้ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 และถ้าจะมีการฟ้องร้องคดีขึ้นสู่ศาล ต้องผ่านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามกฎหมายฉบับนี้ก่อน

แนวทางที่ 2 พัฒนากฎหมายการคຸ້ມครองภาคธุรกิจ

ผลักดันให้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน พัฒนาเป็นกฎหมายตามแบบอย่างของหลายประเทศ และเสนอให้ออกระเบียบที่ผ่านความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง เพื่อลดหย่อนภาษีให้กับหน่วยงานภาคเอกชน และภาคธุรกิจ ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างโดดเด่น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ปัทมา เขียรวิศิษฏ์สกุล อาจารย์เชิดศักดิ์ สันติวรวุฒิ และอาจารย์อารักษ์ พรหมณี คณะกรรมการที่ปรึกษา ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือแนะนำเพิ่มเติมให้การศึกษาในครั้งนี้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการนี้ต้องขอขอบพระคุณท่านเรื่องศักดิ์ สุวาริ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้มอบโอกาสที่ได้อนุญาตให้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรมนักบริหารระดับสูง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ. รุ่นที่ 97 ทำให้ผู้ศึกษาได้มีความรู้ ทักษะเพิ่มเติมและสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ราชการรวมถึงได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนๆ และได้เครือข่ายในการปฏิบัติงานจากทุกกระทรวง ได้หลักการ แนวคิด ซึ่งจะนำไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และท้ายสุดนี้ต้องขอขอบคุณวิทยากร ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ. ทุกท่านที่มอบความรู้ที่ดีและอำนวยความสะดวกในการอบรมอย่างเต็มที่ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม

ณัฐพล ด่านจิตรตรง

15 พฤษภาคม 2566

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง (ถ้ามี)	ซ
สารบัญภาพ (ถ้ามี)	ฅ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	4
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	5
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	6
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	6
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	15
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	18
3. แผนพัฒนาตนเอง	
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	19
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	21
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	27
บรรณานุกรม	28
ภาคผนวก	29
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	30

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สถิติคดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามประเภทความผิด พ.ศ. 2560 - 2564 (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ)	7
ตารางที่ 2	สถิติผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ปี พ.ศ. 2560 – 2564 (ข้อมูลจากมูลนิธิเมาไม่ขับ)	7
ตารางที่ 3	สถิติการใช้สิทธิยื่นคำขอและการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ปี พ.ศ. 2560 – 2564 (ข้อมูลจากสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา)	8
ตารางที่ 4	สถิติการใช้สิทธิยื่นคำขอผู้เสียหายในคดีอาญาประจำปี พ.ศ. 2561-2564 แยกเป็นความผิดแต่ละคดี (ข้อมูลจากสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา)	8

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	แผนระดับต่างๆ	3
ภาพที่ 2	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (SWOT Analysis)	10
ภาพที่ 3	การขับเคลื่อนงาน	11
ภาพที่ 4	ความรู้และสิทธิต่างๆตามกฎหมาย	11

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนา

ตามที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ดำเนินการขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ในหลายภารกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนผ่านแผนระดับชาติ 2 ฉบับ ได้แก่ (1) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ (2) แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และงานด้านป้องกันและการคุ้มครองเยียวยาผ่านกฎหมายจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (2) พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ (3) พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ทำให้เห็นภารกิจของงานที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ และต้องเร่งขับเคลื่อนหรือเพิ่มขีดความสามารถให้มากยิ่งขึ้น

1) มิติด้านการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ การติดตามประเมินผลแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562-2565) โดยที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐต่างๆ ได้รับทราบถึงแผนดังกล่าว และได้ดำเนินการให้มีโครงการกิจกรรมของแต่ละหน่วยเพื่อให้สอดคล้องกับแผน แต่ยังมีอีกหลายหน่วยงานที่ยังไม่รู้ และไม่เข้าใจถึงวิธีการทำแผน ทำให้ไม่สามารถรายงานผลกลับมาได้ โดยข้อมูลโครงการที่ดำเนินกิจกรรมรองรับตามแผน มีเพียง 1,535 โครงการ จากทั่วประเทศ ซึ่งถือว่าไม่มากนัก และโครงการดังกล่าวสามารถดำเนินแล้วเสร็จเพียง 1,155 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 75.25 ส่วนโครงการที่เหลือหน่วยงานขอยกเลิกและดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และในส่วนการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) ปรากฏว่า หน่วยงานภาครัฐที่ได้นำแผนไปดำเนินการ จำนวน 142 กิจกรรม ได้ดำเนินการไปแล้ว 130 กิจกรรม ส่วนภาคธุรกิจจะมีเพียงบริษัทขนาดใหญ่เท่านั้นที่รายงานผลกลับมา ทำให้เห็นว่าภาคธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ยังไม่รู้ และไม่เข้าใจในการขับเคลื่อนแผนดังกล่าวมากเท่าที่ควร

2) มิติด้านการส่งเสริมและพัฒนาระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ยังมีข้อจำกัดที่ประชาชนยังไม่ทราบสิทธิตามกฎหมาย การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่ละครั้งยังมีจำนวนลูกหนี้ที่มาขอไกล่เกลี่ยยังไม่มากเท่าที่ควร และยังมีข้อจำกัดของงบประมาณในการจัดการอบรมเพื่อสร้างผู้ไกล่เกลี่ยตามกฎหมาย

3) มิติด้านการคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ยังคงมีประเด็นที่ต้องปรับแก้และพัฒนาอยู่หลายด้าน ทั้งกรณีที่ประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐยังไม่ทราบว่ากฎหมายฉบับนี้ และการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย ทำให้มีการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนมีจำนวนไม่มาก กรณีจำเลยก็ยังไม่รู้สิทธิและวิธีการใช้สิทธิเช่นเดียวกัน รวมถึงการดำเนินการพิจารณาสำนวนคำขอยังมีความล่าช้า เป็นต้น ส่วนการใช้สิทธิในการคุ้มครองพยาน ตั้งแต่ปี 2546 มีพยานเข้าโครงการจำนวนเพียง 4,600 กว่าราย ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับคดีอาญาที่เกิดขึ้น จึงทำให้เห็นข้อขัดข้องในความไม่รู้ ไม่เข้าใจและการใช้สิทธิตามกฎหมายของบุคคลที่ต้องการจะมาเป็นพยานในคดีอาญา

ตารางที่ 1

สถิติคดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามประเภทความผิด
พ.ศ. 2560 - 2564 (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ)

ประเภทความผิด	2560		2561		2562		2563		2564	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
ความคิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	19,830	15,735	17,468	19,183	16,573	15,207	14,459	13,645	13,738	13,121
ฆ่าผู้อื่น	1,781	1,372	1,443	1,503	1,351	1,125	1,177	1,053	899	817
ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	487	406	401	493	416	395	396	372	408	397
พยายามฆ่า	2,231	1,662	2,052	2,200	1,941	1,719	1,612	1,502	1,718	1,574
ทำร้ายร่างกาย	10,871	8,895	10,030	11,618	9,538	8,955	5,782	5,588	2,976	2,910
ข่มขืนกระทำชำเรา	2,546	1,898	2,139	2,053	1,806	1,612	1,610	1,502	1,411	1,322
อื่น ๆ	1,914	1,502	1,403	1,316	1,521	1,401	3,882	3,628	6,326	6,101

ตารางที่ 2

สถิติผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ปี พ.ศ. 2560 - 2564
(ข้อมูลจากมูลนิธิเมาไม่ขับ)

เหตุการณ์อุบัติเหตุ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
เสียชีวิต	14,794	14,050	14,947	14,900	13,334
บาดเจ็บ	997,677	1,020,605	917,804	998,744	835,527
รวม	1,012,471	1,034,655	932,751	1,013,644	848,861

ตารางที่ 3

สถิติการใช้สิทธิยื่นคำขอและการพิจารณาคำตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน
และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ปี พ.ศ. 2560 – 2564
(ข้อมูลจากสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา)

ผู้ยื่นคำขอ	ประเภทการช่วยเหลือ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
ผู้เสียหาย	ยื่นคำขอ	14,289	14,054	12,379	10,247	10,381
	การพิจารณาช่วยเหลือ	9,126	11,096	8,245	8,613	7,429
จำเลย	ยื่นคำขอ	681	566	618	520	441
	การพิจารณาช่วยเหลือ	64	76	58	66	61

ตารางที่ 4

สถิติการใช้สิทธิยื่นคำขอผู้เสียหายในคดีอาญาประจำปี พ.ศ. 2561-2564 แยกเป็นความผิดแต่ละคดี
(ข้อมูลจากสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา)

ประเภทผู้ยื่นคำขอ (ผู้เสียหาย)	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
ความผิดต่อชีวิต	5,423 ราย	4,788 ราย	3,681 ราย	3,453 ราย
ความผิดต่อร่างกาย	6,257 ราย	5,478 ราย	4,549 ราย	4,653 ราย
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	2,346 ราย	2,099 ราย	2,007 ราย	2,194 ราย
ความผิดอื่นๆ	28 ราย	14 ราย	10 ราย	81 ราย
รวม	14,054 ราย	12,379 ราย	10,247 ราย	10,381 ราย

จากตารางเปรียบเทียบสถิติตารางที่ 1 สถิติคดีอาญา เกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ และสถิติ ตารางที่ 2 กรณีคดีอุบัติเหตุทางถนนที่มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ ตั้งแต่ปี 2560 - 2564 จะเห็นได้ว่าสถิติ คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ที่มีการแจ้งความในแต่ละปีเฉลี่ยปีละ 15,000 - 19,000 คดีและ คดีอุบัติเหตุทางถนนที่มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ ในแต่ละปีเฉลี่ยปีละ 900,000 - 1,000,000 คดี ซึ่งเมื่อรวมสถิติ ที่มีการละเมิดในตารางที่ 1 และที่ 2 แล้ว ถือว่าประชาชนมีการถูกละเมิดและได้รับความเสียหายจากคดีลักษณะ ดังกล่าวในแต่ละปีมีจำนวนมาก จากสถิติตามตารางที่ 1 และที่ 2 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสถิติการใช้สิทธิยื่น คำขอและการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ตามตารางที่ 3 - 4 จะเห็นว่าประชาชนมีการใช้สิทธิยื่นคำขอโดยเฉลี่ยปีละ 10,000 - 14,000 คดีเท่านั้น ยังคงเหลือจำนวน คดีที่ได้รับความเสียหาย และไม่ได้มาใช้สิทธิตามกฎหมายอีกจำนวนมาก หนึ่งในสาเหตุหลักคือความไม่รู้ว่ามี กฎหมายที่ให้การช่วยเหลือเยียวยา จึงทำให้ไม่ได้ใช้สิทธิยื่นคำขอ และเมื่อรู้สิทธิตามกฎหมายและมายื่นคำขอใช้ สิทธิ ก็ไม่ได้หมายความว่า จะได้รับสิทธิการเยียวยาในทุกคำขอ โดยเฉลี่ยแล้วการช่วยเหลือในแต่ละปีจะไม่เกิน 7,000 - 10,000 คดี จากคำขอที่ยื่นมาทั้งหมดเท่านั้น สาเหตุมาจาก (1) การใช้สิทธิยื่นคำขอเกินกำหนด ระยะเวลา 1 ปี ตามที่กฎหมายกำหนด (2) ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามเงื่อนไขอื่น เช่น ไม่ได้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดี หรือความเสียหายมิใช่ความผิดที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย จึงทำให้ไม่ได้รับสิทธิ การช่วยเหลือเยียวยา จึงทำให้สัดส่วนการช่วยเหลือประชาชนได้จริงๆ มีสถิติน้อยลงไปอีก

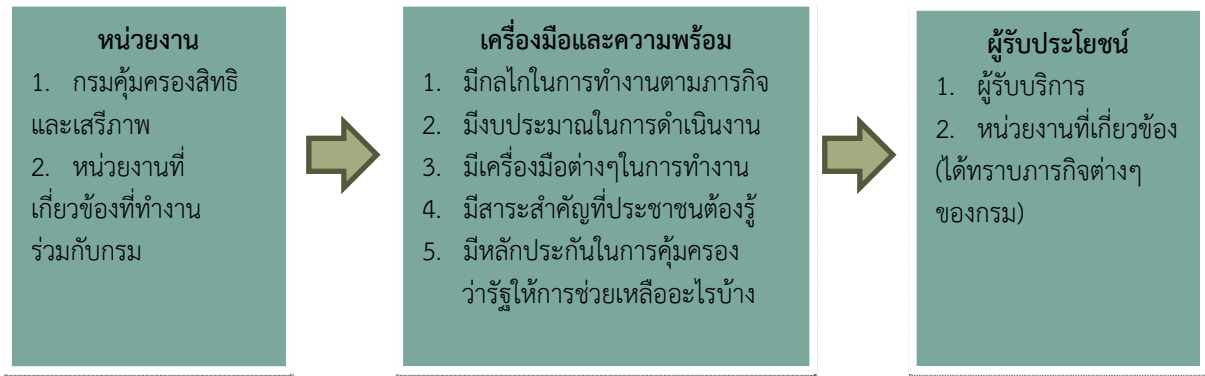
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รับรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว และได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา ในหลายวิธี และหลายช่องทาง ทั้งการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ จัดประชุม อบรมให้ความรู้ และสอบถาม ประชาชนที่มาใช้บริการ ถึงกรณีปัญหาการเข้าถึงสิทธิต่างๆ ความพึงพอใจที่มาใช้บริการกับกรม ข้อเสนอแนะ ต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการหาสาเหตุที่ประชาชนยังเข้าไม่ถึงสิทธินั้นว่ามีสาเหตุจากอะไร โดยหนึ่งปัจจัย ที่สำคัญที่จะช่วยเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน และกฎหมายต่างๆ ได้แก่ การทำงานกับเครือข่ายภาค ประชาชนที่กรมมีความร่วมมืออยู่หลายหน่วยงาน โดยการประสานกับเครือข่ายภาคี เช่น สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หน่วยงานทหาร หน่วยงานทางปกครอง ศูนย์ยุติธรรมชุมชน สำนักงานยุติธรรมจังหวัดเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์เผยแพร่สิทธิต่างๆ ซึ่งช่องทางทาง ให้ประชาชนทราบสิทธิต่างๆมากขึ้น ซึ่งต้องทำเป็นระบบในการประสานงาน โดยปัจจุบันยังคงมีปัญหาการไม่ รู้ถึงสิทธิ และเมื่อรับรู้ถึงสิทธิก็เข้าไม่ถึงสิทธิต่างๆที่จะขอรับการช่วยเหลือ ดังนั้น ถ้ามีสร้างการรับรู้ความเข้าใจ และการเข้าถึงสิทธิมนุษยชนและกฎหมายที่อำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพแก่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น จะทำให้ประชาชนมีความรู้ และเข้าใจถึงสิทธิของตนจะส่งผลให้ทุกคนมีความตระหนักในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ของ ตนและของผู้อื่น และจะไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น รวมถึงถ้ามีการละเมิดเกิดขึ้นแล้วประชาชนสามารถใช้สิทธิ และเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครอง ช่วยเหลือ และเยียวยา อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเป็นระบบ อย่างชัดเจน

2.1.2 สภาพปัญหาที่ผ่านมา และแนวโน้มปัญหาในอนาคต

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (SWOT Analysis)

<p>strengths</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นหน่วยงานขนาดเล็ก สายการบังคับบัญชาสั้น - เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น - มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการทำงาน - กลยุทธ์และยุทธศาสตร์ของกรมมีความชัดเจน 	<p>weaknesses</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกระจายอำนาจยังไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ - ประชาชนยังไม่รู้และไม่เข้าใจภารกิจของกรม - อุปกรณ์การทำงานไม่เพียงพอต่อการกิจ - การพัฒนาระบบการทำงานของแต่ละหน่วยยังไม่เชื่อมโยงกัน
<p>opportunities</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญ และสนับสนุนการทำงานของกรม - ประชาชนทั่วไปและคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับความรู้สิทธิมนุษยชนมากขึ้น - ภาวการณ์เอื้ออำนวยให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี - เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงาน - ได้รับการสนับสนุนการทำงานจากองค์กรระหว่างประเทศ 	<p>threats</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเข้าใจในภารกิจของกรมไม่ตรงกันของเจ้าหน้าที่ - สถานการณ์โควิด -19 เป็นปัญหาในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ - สภาวะเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการได้รับจัดสรรงบประมาณ - อุปกรณ์การทำงานไม่รองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

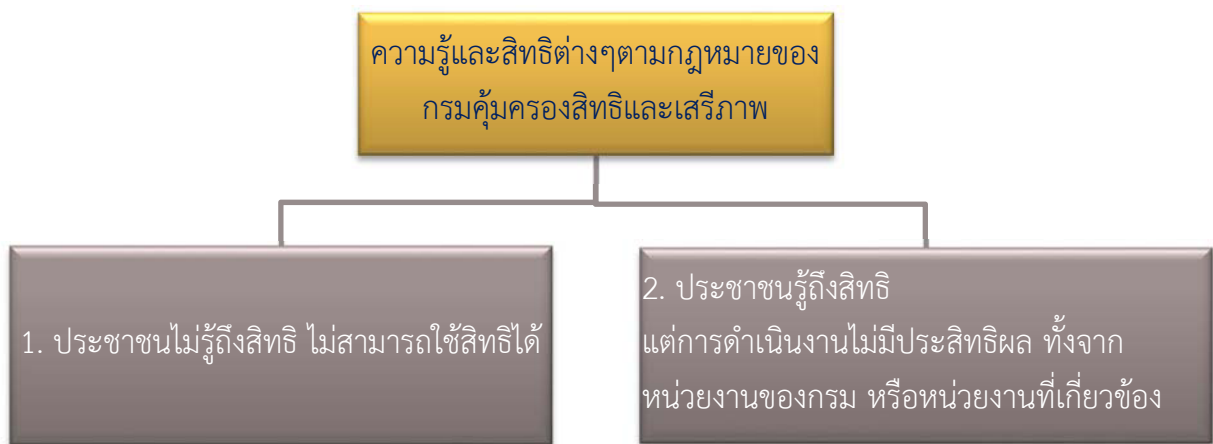
จากการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เห็นได้ว่าการที่กรมเป็นหน่วยงานที่มีขนาดเล็ก และต้องดูแลภารกิจงานในหลายด้าน ทั้งแผนชาติ จำนวน 2 ฉบับ กฎหมายที่สำคัญอีก 3 ฉบับ รวมถึงงานภารกิจด้านพัฒนากฎหมายใหม่ๆ งานกติการะหว่างประเทศ และงานด้านอื่นๆ การสร้างการรับรู้งานในความรับผิดชอบให้ประชาชนได้ทราบและสามารถรักษาสิทธิของตนเอง จึงเป็นงานที่มีความท้าทายเป็นอย่างมาก การที่ยังไม่สามารถกระจายงานให้ครอบคลุมทั่วประเทศเนื่องจากไม่มีหน่วยงานของตนเองในระดับจังหวัด เป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นกลไกที่สำคัญอีกทางหนึ่ง เพื่อเป็นเครือข่ายในการช่วยส่งเสริมให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและเรื่องอื่นๆ การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายต่างๆ การเป็นผู้ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท หรือคณะทำงานในศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อาสาสมัคร และหน่วยงานต่างๆ ที่ได้มีข้อตกลงในการร่วมมือกันในด้านต่างๆ (การทำ MOU) ทั้งนี้มีกลไก เครื่องมือในการทำงานได้แก่

ภาพที่ 3 การขับเคลื่อนงาน

จากแผนผังดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง มีเครื่องมือ ปัจจัย ความพร้อม แต่ความรู้ ความเข้าใจถึงสิทธิต่างๆ เรื่องสิทธิมนุษยชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังคงไม่ทั่วถึงประชาชน จึงต้องเร่งพัฒนา แก้ไขทั้งในภารกิจการทำงานของกรม และการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ความรู้ และสิทธิต่างๆได้เผยแพร่ไปยังประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

โดยในส่วนของความรู้ และความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีรูปแบบอยู่ 2 ลักษณะ ที่ประชาชนยังไม่สามารถรับรู้เรื่องสิทธิ หน้าที่ต่างๆ และการช่วยเหลือเมื่อต้องถูกละเมิดสิทธิ

ภาพที่ 4 ความรู้และสิทธิต่างๆตามกฎหมาย

ทั้งนี้ในสภาพปัญหาการขับเคลื่อนงานของแผนระดับชาติทั้ง 2 ฉบับ และกฎหมายในการช่วยเหลือและคุ้มครอง อีก 3 ฉบับ **มีปัญหาาร่วมกัน** ในการปฏิบัติงาน ได้แก่

- 1) ประชาชนไม่รู้ และไม่เข้าใจถึงสิทธิในการช่วยเหลือ รวมถึงการเข้าถึงสิทธิในด้านต่างๆ
- 2) หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน หรือภาคธุรกิจ ที่จะดำเนินการยังไม่มีความพร้อม
- 3) บุคลากรไม่มีความพร้อม และมีจำนวนไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน

สภาพปัญหาที่ผ่านมาของการขับเคลื่อนแผนทั้ง 2 ฉบับ และบังคับใช้กฎหมายทั้ง 3 ฉบับ

1. การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562-2565) แผนรายด้านจำนวน 10 ด้าน และรายกลุ่ม 12 กลุ่ม โดยหน่วยงานต่างๆ ทราบว่ามีแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนในระดับจังหวัด แต่มีสภาพปัญหาที่ทำให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลการใช้แผน ได้แก่

(1) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ยังไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนให้แต่ละจังหวัด เนื่องจากข้อจำกัดงบประมาณของประเทศ

(2) หน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย มีการกำหนดเป้าหมายและวางแผนไว้ แต่ขาดงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ จึงต้องใช้โครงการที่มีการดำเนินการอยู่แล้วมาปรับใช้ รวมถึงหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ ที่ยังไม่เคยรายงานผล ซึ่งไม่มีโครงการและขาดงบประมาณสนับสนุน

(3) เจ้าหน้าที่ยังไม่เข้าใจการทำงานภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(4) แต่ละหน่วยงานขาดการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะในการจัดเก็บข้อมูล เจ้าหน้าที่และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(5) ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญ เช่น เรื่องคนพิการ เด็ก สตรี เพื่อขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้าน

2. แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562-2565) มีสภาพปัญหาที่ทำให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลการใช้แผน ได้แก่

(1) เจ้าหน้าที่ของกรม ยังไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องแผนได้อย่างครอบคลุมแก่หน่วยงานต่างๆ

(2) เจ้าหน้าที่ในภาคส่วนต่างๆ ยังขาดองค์ความรู้ด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ รวมถึงช่องทางการร้องเรียนที่สะดวก และการเยียวยาช่วยเหลือเมื่อมีการละเมิด

(3) ขาดความร่วมมือและการสนับสนุนภาคธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

(4) ขาดทรัพยากรและงบประมาณในการสนับสนุนแก่หน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำไปขับเคลื่อนแผน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ภาคธุรกิจทราบ

3. การช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา การคุ้มครองพยานในคดีอาญา และการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นที่ทำให้งานยังไม่บรรลุเป้าหมาย ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่ทราบถึงสิทธิของกฎหมายทั้ง 3 ฉบับ รวมถึงกระบวนการดำเนินการยังไม่รวดเร็วเท่าที่ควร

3.1 พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่ให้การช่วยเหลือเยียวยาทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา โดยคุ้มครองบุคคลอยู่ 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) กรณีเสียหายในคดีอาญา โดยผู้เสียหายที่มีสิทธิจะต้องได้รับความเสียหายต่อร่างกายหรือจิตใจ โดยการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นและตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด และหลักสำคัญจะต้องใช้สิทธิยื่นคำขอรับค่าตอบแทนภายในกำหนด 1 ปีนับแต่วันที่รู้ถึงการกระทำความผิด เมื่อได้รับความเสียหายแล้วจะมีเงินชดเชยเยียวยาในส่วนของกรณีบาดเจ็บ และกรณีเสียชีวิต ทั้งนี้ความเสียหายที่จะขอรับสิทธิ จะต้องเป็นความผิดตามฐานความผิดที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ (2) กรณีจำเลยในคดีอาญา ได้แก่ บุคคลที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี และต่อมาศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด จะมีสิทธิได้รับค่าทดแทนตามที่กฎหมายกำหนดทั้งกรณี

ทั่วไป และกรณีที่เกี่ยวข้องชีวิต และต้องใช้สิทธิยื่นคำขอรับค่าทดแทนภายในกำหนด 1 ปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่

(1) ประชาชนยังไม่ทราบว่ามีความหมายฉบับนี้ เนื่องจากอาจยังประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอทำให้การยื่นคำขอรับค่าตอบแทนมีจำนวนไม่มากเท่าที่ควร หากเปรียบเทียบกับคดีอาญาเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ การกระทำโดยเจตนา หรือคดีอุบัติเหตุทางถนน เฉลี่ยปีละ 900,000 - 1,000,000 คดี แต่การใช้สิทธิเพื่อรับการช่วยเหลือเยียวยา เฉลี่ยไม่เกิน 14,000 คดีต่อปีเท่านั้น และหลายครั้งที่ประชาชนมาใช้สิทธิยื่นคำขอแล้ว ปรากฏว่ายื่นคำขอพ้นระยะเวลา 1 ปีตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนกรณีจำเลย ยังไม่รู้สิทธิการช่วยเหลือมากพอ เช่นเดียวกันกับกรณีผู้เสียหาย สิทธิขอรับเงินเยียวยาจึงมีจำนวนน้อย เฉลี่ยไม่ถึง 1,000 คดี ต่อเดือน ยังไม่ถึงร้อยละ 10 ของจำนวนคดีที่ศาลยกฟ้องจำเลยในแต่ละปี (ศาลยกฟ้องคดีอาญาเฉลี่ยปีละ 30,000 - 40,000 คดี)

(2) การพิจารณาให้ความเห็นในสำนวนคดียังมีความล่าช้า เนื่องจากต้องรอผลการสอบสวนของพนักงานสอบสวน เพื่อยืนยันว่าผู้เสียหายไม่เกี่ยวข้องกับคดีนั้น

(3) กรณีฐานความผิดที่ให้การช่วยเหลือ ยังไม่ครอบคลุมบางฐานความผิดร้ายแรง เช่น ความผิดฐานค้ามนุษย์

(4) กำหนดระยะเวลาการใช้สิทธิยื่นคำขอยังน้อยเกินไป โดยกฎหมายกำหนดไว้เพียง 1 ปี

(5) อัตราเงินช่วยเหลือเยียวยา ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย และจำเลยยังมีจำนวนน้อยเกินไป ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เห็นถึงความสำคัญดังกล่าว และได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้สถานีตำรวจทั่วประเทศเป็นหน่วยงานในการแจ้งสิทธิตามกฎหมายฉบับนี้แก่ผู้เสียหายหรือทายาทได้ทราบ เพื่อให้สามารถใช้สิทธิตามที่กฎหมายกำหนดได้ แต่ที่ผ่านมามีกรณีผู้เสียหายหรือทายาทยังไม่ทราบว่ามีความหมายในการช่วยเหลือเยียวยาดังกล่าว ส่วนกรณีจำเลยในคดีอาญาได้ให้กรมราชทัณฑ์ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นผู้แจ้งสิทธิให้จำเลยทราบ เมื่อมีการปล่อยตัวจำเลยจากการคุมขัง แต่การทราบและการใช้สิทธิยื่นคำขอ ยังคงน้อยเช่นกัน

3.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เป็นกฎหมายที่ให้การช่วยเหลือ พยานที่ถูกข่มขู่ คุกคาม และต้องการได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย ซึ่งการคุ้มครองพยานได้รับความปลอดภัยมีทั้งมาตรการทั่วไปและมาตรการพิเศษ โดยสิทธิต่างๆของพยานในคดีอาญานั้น มีทั้งกรณีได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย / การได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม และการได้รับเงินค่าตอบแทนจากการที่มาเบิกความต่อศาล ค่าตอบแทนความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัยและทรัพย์สิน รวมถึง ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหาร ค่าเลี้ยงชีพตามค่าจ้างขั้นต่ำและค่าใช้จ่ายอื่นๆ กรณีที่พยานเข้า safe house กับสำนักงานคุ้มครองพยาน

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่

(1) การใช้สิทธิในการคุ้มครองพยานตั้งแต่ปี 2546 ถึงเดือนเมษายน 2566 มีพยานเข้าโครงการจำนวน 4,627 ราย ซึ่งถือว่ามีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับคดีอาญาที่เกิดขึ้น จึงทำให้เห็นข้อขัดข้องในความไม่รู้ และไม่เข้าใจกฎหมายของบุคคลที่ต้องการจะมาเป็นพยานในคดีอาญา แม้จะมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งเอกสารข้อมูลที่สถานีตำรวจทั่วประเทศแล้วก็ตาม

(2) ความหลากหลายของคดีที่ขอคุ้มครองมีพยานเพิ่มขึ้นมาก อาทิเช่น คดีค้ามนุษย์ คดีความมั่นคง คดีทุจริต ทำให้เกิดข้อจำกัดของบุคลากรในการคุ้มครองพยาน

3.3 พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

เป็นกฎหมายที่มีเพื่อใช้ในการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทของคู่กรณี โดยที่ไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล โดยคดีที่สามารถไกล่เกลี่ยกันได้ ได้แก่ (1) ข้อพิพาททางแพ่ง เกี่ยวกับที่ดินที่ไม่เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ กรรมสิทธิ์ มรดก และข้อพิพาทที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 5 ล้านบาท เช่น หนี้บัตรเครดิต สัญญาเช่าซื้อ (2) ข้อพิพาททางอาญา คือความผิดอาญาอันยอมความได้ และความผิดลหุโทษที่เป็นความผิดต่อส่วนตัวตามมาตรา 390-395 ,397 เช่นยักยอกทรัพย์ หมิ่นประมาท

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่

(1) ประชาชนยังไม่ทราบสิทธิตามกฎหมาย แม้ได้ดำเนินการทั้งประชาสัมพันธ์ และทำงานเชิงรุก ในหลายพื้นที่ โดยมีการจัดงานมหกรรมไกล่เกลี่ยในแต่ละจังหวัดเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน ได้รับทราบ ว่า ณ ปัจจุบันมีกฎหมายที่สามารถใช้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกันได้ ซึ่งในการไกล่เกลี่ยแต่ละครั้ง มีจำนวนลูกหนี้ที่มาขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยังไม่มากเท่าที่ควร

(2) เนื่องจากความไม่รู้กฎหมายของประชาชน ความไม่มั่นใจว่าจะสามารถไกล่เกลี่ยได้จริง และ ยังเข้าใจว่าต้องเสียค่าใช้จ่าย หรืออาจถูกฟ้องร้องเมื่อมาเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกับเจ้าหน้าที่

(3) ฐานความผิดทางอาญาที่สามารถไกล่เกลี่ยได้ตามกฎหมายปัจจุบันมีข้อย่อยเกินไป ควรเพิ่ม ฐานความผิดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

(4) ข้อจำกัดของงบประมาณในการจัดการอบรมผู้ไกล่เกลี่ยได้เพียงปีละ 100 คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการสร้างผู้ทำหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยในแต่ละพื้นที่

ดังนั้น เมื่อได้รับทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ทั้งการขับเคลื่อนแผนชาติทั้ง 2 ฉบับ และการสร้างการรับรู้ของกฎหมายทั้ง 3 ฉบับ ทำให้เห็นปัญหาที่มีร่วมกัน คือ การสร้างการรับรู้อย่างไรให้ประชาชน ได้รู้ และเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชน และเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายได้มากยิ่งขึ้น โดยที่ผ่านมารวมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพได้ดำเนินการตามบทบาทภารกิจอย่างจริงจังในงานทุกๆด้าน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ต้องการสร้างให้ ประชาชนได้รับรู้ถึงสิทธิของตนให้มากยิ่งขึ้น โดยมีการกำหนดนโยบายสำคัญในปี 2566 ได้แก่ (1) การขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชน โดยการขับเคลื่อนผ่านแผนชาติ ทั้ง 2 ฉบับ ,การสื่อสารผ่านช่องทาง ออนไลน์ ,การขับเคลื่อนผ่านสถาบันพัฒนาสิทธิมนุษยชน ,ผ่านสมาคมผู้ไกล่เกลี่ยไทย (2) พัฒนาและสร้างการ รับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยขับเคลื่อนผ่านกฎหมาย จำนวน 4 ฉบับ (อีก 1 ฉบับ คือพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุบัติเหตุสูญหาย พ.ศ. 2565) (3) ยกระดับการอำนวยความสะดวก ผ่านงานบริการของกรม เช่น การพิทักษ์สิทธิ การเยียวยา การคุ้มครองพยาน และการไกล่เกลี่ย (4) เชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมให้สะดวก รวดเร็ว (5) พัฒนาศักยภาพและเสริมสร้าง วัฒนธรรมองค์กร โดยการพัฒนาความรู้ สมรรถนะของเครือข่ายและอาสาสมัครของกรม โดยการทำงานตาม นโยบายดังกล่าวกรมได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในทุกประเด็นโดยเฉพาะคือ การทำงานร่วมกันกับเครือข่าย ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ภาคธุรกิจ อาทิจ หน่วยงาน MOU ,เครือข่ายวิทยากร ,ลุ่มในกระบวนการยุติธรรม, ผู้ไกล่เกลี่ย,อาสาสมัคร,ศูนย์ยุติธรรมชุมชน เพราะต้องอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน ขยายผลความรู้ สิทธิในด้านต่างๆ ซึ่งกรมไม่สามารถทำงานในการส่งเสริม ปกป้องคุ้มครองประชาชนทั้งประเทศ ได้ หากไม่มีเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งและทำงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจะทำให้ประชาชนมีการรับรู้และ เข้าถึงสิทธิมนุษยชน และสิทธิตามกฎหมายที่อำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องพัฒนาศักยภาพ ของเจ้าหน้าที่กรมในการทำงาน การทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก และเครือข่ายที่มีอยู่ทั่วประเทศ เพื่อให้ การส่งเสริมความรู้ และสิทธิต่างๆเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้ประชาชนได้รับรู้สิทธิต่างๆมากยิ่งขึ้น

2.1.3 ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ที่ทำให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการปกป้อง ค้ำครองและช่วยเหลือประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2566 - 2570 (ที่ครอบคลุมแผนรายด้าน 5 ด้านและรายกลุ่ม 11 กลุ่ม) และแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 2 พ.ศ. 2566-2570 ที่ยังคงมีข้อจำกัดในความรู้ และความไม่เข้าใจเรื่องเป้าหมายการทำแผนของเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชน การขาดงบประมาณดำเนินงาน การขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และในภาคธุรกิจต้องพัฒนาการทำงานบูรณาการของเจ้าหน้าที่ในภาคส่วนต่างๆ การเพิ่มช่องทางการร้องเรียนและการช่วยเหลือเยียวยาเมื่อมีการละเมิด การประสานความร่วมมือติดต่อกับภาคธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดให้มีทรัพยากรและงบประมาณให้แก่หน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ และกรณีพระราชบัญญัติการคุ้มครองช่วยเหลือทั้ง 3 ฉบับ ที่ให้การช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา การคุ้มครองพยานในคดีอาญา และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ดังนั้น จึงต้องเร่งสร้างการรับรู้และความเข้าใจ และการเข้าถึงสิทธิมนุษยชนและกฎหมายที่อำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแก่ประชาชน ทั้งด้านการทำงานของเจ้าหน้าที่กรมที่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่าย ในการร่วมกันส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ เข้าใจหลักการสิทธิมนุษยชน เพื่อให้เกิดการเคารพในสิทธิและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น รู้ถึงสิทธิของตนตามกฎหมายกำหนด และหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการตามหน้าที่ได้รวดเร็ว ไม่ล่าช้า ลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ถูกละเมิด เพื่อให้การละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยลดลง สังคมมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้สร้างประชาชนได้มีการรับรู้และเข้าถึงสิทธิมนุษยชนและกฎหมายที่อำนวยความสะดวก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.1 **เจตนารมณ์** เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าถึงสิทธิมนุษยชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวก เพื่อให้การละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยลดลงในทุกๆ ปี

2.2.2 กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างการรับรู้และการเข้าถึงแผนชาติและกฎหมาย

แนวทางที่ 1 มีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อส่งเสริมให้ความรู้และเข้าถึงสิทธิต่างๆ

(1) มีระเบียบ หรือมีคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้พนักงานสอบสวนต้องรับคำขอกรณีผู้เสียหายที่ถูกละเมิดตามความผิดที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในทุกกรณี เพื่อให้การใช้สิทธิยื่นคำขอของผู้เสียหายเพิ่มเติมมากขึ้น

(2) มีระเบียบ หรือประกาศของกระทรวงยุติธรรม ให้เจ้าหน้าที่ของเรือนจำและทัณฑสถาน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ต้องรับคำขอจำเลยในคดีอาญาในทุกกรณี กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยกฟ้องและปล่อยตัวจำเลย เพื่อให้การใช้สิทธิยื่นคำขอของจำเลยเพิ่มมากขึ้น

(3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานทางปกครอง สภานายความ ผู้ประนีประนอมศาล และศาลยุติธรรม เพื่อขอให้มีระเบียบ หรือข้อบังคับ ให้เจ้าหน้าที่ของ

หน่วยงานดังกล่าวและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถแจ้งสิทธิและรับคำขอผู้เสียหาย หรือจำเลยในคดีอาญาได้ เพื่อให้ประชาชนได้มีช่องทางการติดต่อและใช้สิทธิการยื่นคำขอมากยิ่งขึ้น

(4) ประธานยุติธรรมจังหวัดของกระทรวงยุติธรรม เพื่อเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ได้ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคเอกชนในจังหวัด สร้างแผนด้านสิทธิมนุษยชนและนำไปปฏิบัติใช้ในหน่วยงาน โดยกำหนดตัวชี้วัดเพื่อกำกับการทำงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้หน่วยงาน และประชาชนในจังหวัดได้รู้ และมีความเข้าใจถึงแผนชาติทั้ง 2 ฉบับมากยิ่งขึ้น

แนวทางที่ 2 พัฒนาหลักสูตรความรู้

(1) กำหนดหลักสูตรอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของกรม ในเรื่องแผนชาติ ทั้ง 2 ฉบับ และกฎหมายทั้ง 3 ฉบับ (รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง) เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และการสื่อสารถ่ายทอดให้ความรู้ต่อประชาชน

(2) พัฒนาหลักสูตรของสถาบันพัฒนาสิทธิมนุษยชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ให้มีหลักสูตรอบรมเพิ่มเติมให้แก่บุคลากรทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคเอกชน รวมในหลักสูตรเดียว เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน สร้างเครือข่ายนักสิทธิมนุษยชน และให้สามารถขยายผลความรู้สู่หน่วยงานในกำกับดูแลของผู้อบรมได้

(3) กำหนดให้มีหลักสูตรสิทธิมนุษยชน บรรจุอยู่ในการอบรมหลักสูตรต่างๆ ของแต่หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เช่น หลักสูตรข้าราชการใหม่ ,เจ้าหน้าที่ใหม่ เพื่อปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนในหน่วยงาน

แนวทางที่ 3 พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ และระบบเทคโนโลยี

(1) พัฒนาระบบสารสนเทศของแต่ละสำนัก / กอง / กลุ่ม ของกรม เพื่อให้เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมถึงสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง

(2) สร้างการรับรู้แผนชาติ ทั้ง 2 ฉบับ และกฎหมายการคุ้มครองช่วยเหลือ ทั้ง 3 ฉบับ ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย ไม่ว่าจะเป็น Facebook Instagram YouTube tiktok เป็นต้น โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยงานในกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

(3) สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะ เช่น เด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ เป็นต้น เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เฉพาะกลุ่ม

(4) สนับสนุน ส่งเสริมให้หน่วยงานระดับจังหวัดทุกหน่วยงาน มีสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนผู้มาติดต่อ ได้ทราบรายละเอียดแผนชาติทั้ง 2 ฉบับ และกฎหมายที่ให้การคุ้มครองช่วยเหลืออีก 3 ฉบับ ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น อินโฟกราฟฟิต

กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับมาตรฐานงานด้านสิทธิมนุษยชน

แนวทางที่ 1 สร้างมาตรฐานการติดตามประเมินผล โดยให้แต่ละหน่วยงาน มอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนงานให้เป็นรูปธรรม ด้วยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลทางระบบสารสนเทศของแต่ละหน่วยงาน

แนวทางที่ 2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้วยการให้ภาคีเครือข่ายของกรมและกระทรวงยุติธรรมทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน อาทิ หน่วยงาน MOU เครือข่ายวิทยากร ,ล่ามในกระบวนการยุติธรรม,ผู้ไกล่เกลี่ย,อาสาสมัคร,ศูนย์ยุติธรรมชุมชน โดยเพิ่มเติมความรู้และให้มาร่วมงานในการเฝ้าระวังติดตามทั้งในระดับ

จังหวัด อำเภอ ตำบล โดยการสร้างมาตรฐาน หรือระบบการแจ้งเตือน เพื่อการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจดำเนินการ รวมถึงกรมพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลให้สะดวกและมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 3 ผลักดันและยกระดับหน่วยงาน

(1) ให้งานหน่วยงานในระดับจังหวัดที่ขับเคลื่อนแผนชาติทั้งสองแผนได้เป็นอย่างดีและโดดเด่น ให้ได้รับรางวัลดีเด่นระดับจังหวัด และเสนอให้หน่วยงานที่ได้รับรางวัล เข้าประกวดองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพต่อไป

(2) สร้างศูนย์ใกล้เคียงภาคประชาชนให้ครอบคลุมทุกตำบล รวมถึงสนับสนุนการอบรมผู้ใกล้เคียงให้มากขึ้นเพื่อรองรับคดีที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกปี โดยผ่านเครือข่ายต่างๆทั้งผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษาต่างๆ

(3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ออกระเบียบ/ประกาศ ให้พนักงานสอบสวนต้องแจ้งผลการตรวจสอบ หรือการสอบสวนคดีผู้เสียหายในเบื้องต้นแก่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ภายในเวลาที่กำหนด เพื่อนำผลการสอบสวนดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาสำนวนคำขอได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

แนวทางที่ 1 พัฒนากฎหมายการช่วยเหลือ คຸ້มครอง และเยียวยา

(1) แก้ไขกฎหมายหรือกฎกระทรวง เพื่อกำหนดยอดเงินการจ่ายเงินเยียวยาแก่ผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญาให้เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพในสังคมปัจจุบัน รวมถึงเพิ่มเติมฐานความผิดร้ายแรง เช่น ความผิดฐานค้ามนุษย์ ในความผิดท้ายพระราชบัญญัติในการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

(2) เพิ่มเติมระยะเวลาการใช้สิทธิยื่นคำขอให้มากกว่า 1 ปี ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เพื่อให้การยื่นคำขอมีกรอบระยะเวลาเพิ่มมากขึ้น

(3) เพิ่มเติมฐานความผิดทางอาญาให้สามารถใกล้เคียงข้อพิพาทเพิ่มเติมได้ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 รวมถึงให้ความผิดทางอาญาที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ถ้าจะมีการฟ้องร้องคดีขึ้นสู่ศาล ต้องผ่านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามกฎหมายฉบับนี้ก่อน

แนวทางที่ 2 พัฒนากฎหมายการคุ้มครองภาคธุรกิจ

(1) ผลักดันให้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน พัฒนาเป็นกฎหมาย ตามแบบอย่างของหลายประเทศ ซึ่งจะก่อให้เกิดการบังคับกับหน่วยงานและปฏิบัติตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) เสนอให้ออกระเบียบที่ผ่านความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง เพื่อลดหย่อนภาษีให้กับหน่วยงานภาคเอกชน และภาคธุรกิจ ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างโดดเด่นและมีประสิทธิภาพ

2.2.3 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการ

(1) ความร่วมมือของหน่วยงานภาคีทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน ในการร่วมกันส่งเสริมความรู้ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

(2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง หรือความขัดแย้งทางด้านเมือง ทำให้เกิดสถานการณ์การละเมิดสิทธิ และลดทอนความสำคัญของการส่งเสริมเรื่องสิทธิมนุษยชน

(3) ขาดงบประมาณในการสนับสนุนโครงการเพื่อดำเนินการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่องแก่หน่วยงานต่างๆ

(4) ทศาคติของเจ้าหน้าที่ในเชิงลบในการปฏิบัติงานด้านบริการแก่ประชาชน

(5) กรอบระยะเวลาในการแก้ไข หรือปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้ได้กฎหมายที่คุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องใช้ระยะเวลานาน

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

(1) มีความรู้เกี่ยวกับงาน การคิดวิเคราะห์ การกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ การบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

(2) สามารถวางแผนการปฏิบัติงาน ที่ทำให้งานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์กลยุทธ์ที่ได้รับมา

(3) มีความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงานและพัฒนางานอยู่เสมอ รวมถึงมีความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีความอดทน มีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์พร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทุกเวลา

(4) มีความกล้าตัดสินใจและกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ถูกต้อง

(5) มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา และสร้างความเป็นทีมให้มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

(6) ยอมรับฟังความคิดเห็น ที่มีความแตกต่าง เพื่อนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

(7) มีความมุ่งมั่น และความรับผิดชอบในงานอย่างสูง หากมีความผิดพลาด สามารถแก้ไขสถานการณ์ไปได้ด้วยดี

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

1. สถิติคดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามประเภทความผิด พ.ศ. 2560 - 2564
(โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ)
2. สถิติผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ปี พ.ศ. 2560 - 2564
(โดยมูลนิธิเมาไม่ขับ)
3. สถิติการใช้สิทธิยื่นคำขอและการพิจารณาคำตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย
แก่จำเลยในคดีอาญา ปี พ.ศ. 2560 - 2564
(โดยสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)
4. สถิติการใช้สิทธิยื่นคำขอผู้เสียหายในคดีอาญาประจำปี 2561-2564 แยกเป็นความผิดแต่ละคดี
(โดยสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)
5. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
6. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580
7. แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 กองยุทธศาสตร์และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
8. แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
9. รายงานประจำปี 2565 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
10. สรุปผลการดำเนินงาน การส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2565
กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ - สกุล นายณัฐพล ต่านจิตรตรง

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำเร็จการศึกษาปี พ.ศ. 2540

ประสบการณ์การรับราชการ

1. พนักงานคุมประพฤติ 3 สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชลบุรี วันที่ 9 กรกฎาคม 2544
2. นิติกร 3 - 6v สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน 2545 - 10 ธันวาคม 2551
3. นิติกรชำนาญการ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2551 - 18 ธันวาคม 2557
4. นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2557 - 13 มกราคม 2564
5. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม 2564

ผลงานทางวิชาการ

- บทความการกระจายอำนาจการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ครอบคลุมทั่วประเทศ 76 จังหวัด เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้หน่วยงานต่างๆ ประชาชนได้รับทราบโดยลงพิมพ์ในวารสารยุติธรรม ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 ประจำปี 2562 เดือนกุมภาพันธ์ ตั้งแต่วันที่ 36 - หน้า 38
- เขียนคู่มือหลักสูตรส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน และคู่มือวิทยากรกระบวนการด้านสิทธิมนุษยชน แก่เจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชน ผู้นำชุมชน ครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์กรศาสนา และนายทหารเหล่าทหารพระธรรมนูญ

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

- รางวัลเชิดชูเกียรติ “คนดีศรีคุ้มครองสิทธิ” ประจำปี 2554 ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- รางวัลข้าราชการผู้ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประจำปี พ.ศ. 2557 ของ สำนักงาน ก.พ.

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
เลขที่ 404 ชั้น 5 อาคารกระทรวงยุติธรรม ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม 10210